

Høring Bredere børnefællesskaber eller ananas i egen juice!!!

Analysen:

Grundlaget for analysen er en forudindtaget holdning om, at det almene miljø er bedst for alle. Det giver en slagside, og der opstår blinde vinkler. I den antropologiske undersøgelse oplevede vi, at interviewet var målrettet bestemte grupper og med forudbestemt fokus. Interviewformen på DOKK1 ekskluderede hovedparten af forældrene til autistiske børn - hvilket vi påpegede over for PPRs ledelse. Vi blev stillet i udsigt, at interviewformen kunne gøres anerkendende og inkluderende, flere forældre accepterede interview i hjemmet – men der skete aldrig noget. Det havde klart effekt på udfaldet af analysen, da man undgik at få svar fra de mest pressede familier med de mest traumatiserende oplevelser og børn i skolevægning. Vi oplever, at man har undladt at spørge bestemte faggrupper, man har selekteret i udtalelser – og man har baseret sig på sin egen evaluering af eget projekt, skønt vi for længst har påpeget det mangelfulde datagrundlag. Man har målt på inklusionskraften uden at måle på de inkluderede børn (autisterne), om de trives og udvikles socialt og fagligt, da man i børneinterviewsene ikke ved, hvordan de inkluderede børns følelse af været inkluderet er. Man kommer herved til at lave en generel antagelse uden viden om den reelle effekt for børnene, der er inkluderet. Herved højnes risikoen for at man får lavet en *one-size-fits-no-one*, da de børn som er inkluderet stadig ikke er synlige i statistikkerne, hverken lokalt eller nationalt. Man har ikke været nysgerrig på trivselsundersøgelserne i specialklasser, man har ikke været nysgerrig på, hvordan børn er kommet i skolevægning - og man har ikke været nysgerrig på specialskolernes behandlingsindsats. Man har ikke set på statistikker om magtanvendelser og vold mod personale. Der er ikke opgørelse over behov for §32-tilbud i daginstitutioner. Der er ingen indsigt i forældresamarbejdet omkring børn i mistrivsel.

Selve det samlede værk, analysen, har været et sammendrag af gentagelser på gentagelser, hvilket gør det svært at skabe et overblik og reel indsigt i grundlaget for analysen. Den kommunikation fremstår som tegn på, at man ikke ønsker at give læseren indsigt og viden. Det er bekymrende at høre fra både fagfolk og statskundskabskyndige, at dette virker som bestilt arbejde.

Børnesynet er i hele værket skævvredet - det handler i høj grad om børn med ADHD og autisme, men ordet handicap forekommer ikke. Børnene er i vanskeligheder og udfordringer – og målet er at få dem ind i det store fællesskab uden at være påfaldende - de skal lære at begå sig, så de glider i et med væggen og ikke udviser en atypisk adfærd. Det er et børnesyn/menneskesyn, der giver skyldfølelse, manglende selvværd, angst, traumer og slet ingen forståelse for egne livsbetingelser og muligheder.

Vi er med på, at der skal ske ændringer, men mange forslag virker ikke til at være funderet i praksis. Investeringstankegangen er nærmest ikke-eksisterende, man har næsten udelukkende fokus på investeringer i PPR og Nest. Aarhus kommune ligger på en plads som nr. 7 fra den billige ende af udgifter per skoleelev inkl. specialundervisning og befordring til disse. På landsplan er inklusionsgraden på samme niveau som i 2013. Der er blevet sparet på vores børn uanset handikappet eller helt almindelig – der er blevet sparet på uddannelserne – der er blevet sparet på

lønningerne - normeringerne er steget fra vuggestue til udskoling – konsekvensen bliver tab af arbejdsduelige borgere. Der skal en væsentlig og kollektiv investering til, ikke en ensidig lap.

“Hvis ikke fagprofessionelle med ‘særlig og specialiseret viden’ samarbejder tæt med lærere om at forberede, udføre og evaluere undervisningen – altså kommer helt ind i klasserummet – så lykkes vi ikke!”

Citat: Forsker Lotte Hedegaard Sørensen - fra oplæg om *Fremtidens inklusion* ved DPU

Forslagskataloget:

Ensartet metode til alle kontra individuel tilrettelagt med faglig ansvarlighed:

Elementer ift. løsningsforslag: 1, 2, 5, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 18, 20

Forslagskataloget bærer præg af en ensidig vinkel med manglende fokus på behovet for et større vidensgrundlag for specialiseret indsats. Med dybere forståelse ville man kunne tilpasse rammer tættere på det enkelte barns behov og med større faglig ansvarlighed.

Vidensbanken er et godt tiltag, men skal som udgangspunkt være meget bredere funderet, så det alt efter brugerprofil er muligt at trække på rette værktøj. Det kan fx være elementer som de 10 H'er, den kognitive test SON-R som alternativ til WISC-testen, hvordan laver man sociale historier og scripts, Low Arousal 2, TEACCH, CollaboLearn og anerkendende pædagogiske tilgange, der ikke stigmatiserer barnet, men anerkender barnets autonomi. Det er også værd at huske, at nogle tilgange/metoder, som kan være skadelige for netop de autistiske børn, **skal** mærkes tydeligt.

Det giver også god mening at give forældre og unge på spektret adgang til emner som fx stemming, afstigmatisering, maskering, sansemæssige sammenfald, autisme og seksualitet etc. Man skal være opmærksom på, at adgangen skal være åben, så en visitation ikke bliver en barriere til viden. Forskningsprojektet om Autistiske Rollemodeller ved Aarhus universitet kan med fordel inddrages.

Det er vigtigt, at vidensbanken er opdateret med nyeste viden om de kognitive handicaps, da vi til stadighed ser forældet forståelse af autisme - og gamle pædagogiske tilgange hersker stedvis. På autismeområdet kan man fx pege på

- Ruth Moyes, der har forsket i autistiske piger i skolevægring, hvor børnenes egen oplevelse er central for forskningen
- Damian Miltons ” Double Empathy Problem” peger på, at den manglende kommunikative afkodning går begge veje og derfor kræver ekstra opmærksomhed i forhold til ens egen andel i kommunikationen.

Mange af de førnævnte løsninger kan laves sammen med MSB og deres specialiserede indsats på det sociale område. Herved kommer specialiseret viden i spil og deler forvaltningerne udgiften på noget som kan have gavn ind i begge forvaltninger.

Faste tværfaglige teams må ikke blive til metode, der afgrænser viden og dæmper dynamik i netværket omkring familien. Tilgangen til handicap og pædagogik må ikke få lokalt særpræg men følge Århuskompasset, den relationelle tilgang og lovgivningen.

En fast tovholder vil være en stor hjælp for familien – men der er ikke nu nogle medarbejdere, der er forpligtet på at indgå i lige så langvarige professionelle relationer, som en familie har med deres handikappede barn. Muligheden kan i praksis være, at der er faste aftaler i netværket omkring familien ud fra det enkelte behov og ikke ud fra en skabelon. Grundlæggende vil være, at aftaler holdes, der indkaldes med dagsorden, referater skrives hurtigt - og at mødelederens opgaver indeholder en opfølgning på indgåede aftaler.

Vi anbefaler et tæt samarbejde mellem skole og klub. Vi ønsker, der perspektiveres til voksenlivet ved at have kontakt til bl.a. UU-vejledning, erhvervsliv og kreative uddannelser.

Vi anbefaler, at forældre og borgere i al almindelighed kan orientere sig om, hvilke specifikke pædagogiske, faglige og etiske bevæggrunde der ligger bag det læringsmiljø, der tilbydes børn på den enkelte institution, SFO, klub eller skole. For det specialpædagogiske felt er det vigtigt at oplyse, hvorvidt man har fokus på mængden af stimuli, sanserne, adfærdsregulering, social træning, eksponering, mindfulness, belønning, visuelle systemer, kollektive regler og normer, forældreinddragelse osv.

Sidemannsoplæring/co-teaching:

Elementer ift. løsningsforslag: 1, 2, 3, 7, 11, 13, 19

Sidemannsoplæring er meget udbredt i forventning om, at man kan rykke hurtigt og køre oplæring in house. Men sidemannsoplæringen har også sine begrænsninger, for hvis man ikke har tid til at filme, debattere og få supervision, vil ansvaret være overgivet med den viden, dagsformen og tilfældighederne bibragte. Problemet opstår når sidemannsoplært co-teaching skal kobles med indlæring af specialiseret viden om enkelte handicap og individuel pædagogisk praksis. VIVEs rapport om inklusion peger på, at lærere ofte føler sig dårlig klædt på ift. til elever med handicap som autisme. Hvis man over en bred kam opkvalificerer højspecialiseret viden om autisme udelukkende via sidemannsoplæring, giver man grobund for, at fejforståelse pga. af manglende viden bliver genfortalt og herefter bliver normen i en tilgang på skolen. Det kan for autistiske børn være manglende viden om sansesammenfald, autistiske tegn på stressbelastning, maskering og stimming. Disse er alle *need-to-know* viden i forhold til børn med autismespektrumforstyrrelser. Uden evne til at aflæse børnenes behov og danne rette rammer for dem kan fagpersoner være medvirkende til at skabe lavt selvværd, mistro og stressbelastning hos barnet. **Vi anbefaler**, at personalet som udgangspunkt bliver klædt på af fagligt specialiserede folk gennem længerevarende forløb med høj faglighed og vekslen mellem kursus, praksis og feedback, som fx Region Midtjyllands SAU autismepilot uddannelse.

Uspecifikke specialtilbud:

Elementer ift. løsningsforslag: 1, 2, 3, 4, 5, 11, 13, 19

Forslagskataloget har forbløffende ringe fokus på viften af specialiserede undervisningstilbud - og på at hæve kvaliteten af disse. **Vi savner** kravet om reelle kompetenceløft af fagpersonalet. Der er stadig ingen krav om specialiseret viden i specialklasserne. De børn, som i dag sidder i specialklasser og specialskoler, er markant mere komplekse end tidligere, da vi nu har mange tillægsdiagnoser oven i autismen og ADHD'en.

Vi anbefaler fokus på ekstra støtte til specialklasserne, **hvis** PPR og CSB understøtter hinanden på tværs af forvaltningerne i en helhedsorienteret tilgang til børnene. CSB har praksisnær viden om en del af børnene i specialklasserne og har gode anerkendende specialpædagogiske tilgange.

Vi kan ikke anbefale, at man konverterer de praktiske fag til *almindeligt-dagligt-liv-træning* (ADL), da praktiske fag i dag er eksamensfag og som udgangspunkt kan give dem mulighed for få en god eksamensoplevelse - lovgivningen dikterer faktisk, at eleverne har ret til at komme op i hele fagrækken, hvis muligt. Man kan **ikke** veksle fagfaglig undervisning til understøttende undervisning. Det ved PPR allerede, da de har spurgt undervisningsministeriet (UVM) om dette – og alligevel stiller PPR et forslag, der strider mod folkeskoleloven. ADL kunne give mening i den understøttende undervisning, hvor eleverne - som PPR selv beskriver det - kan være udtrættet på det boglige.

PPR foreslår også, at man nedsætter undervisningstiden for specialklasserne, da eleverne virker udtrættede om eftermiddagen - og der kan for nogle opstå konflikter. Her nævner forslaget, at man udfordres af de lovmæssige rammer. Det endnu en gang bizart, at man ikke har indsigt i lovgivningen, da der allerede er mulighed for at nedsætte undervisningstiden for det enkelte barn, men det skal være fagligt velbegrundet. Der er her faste procedurer, der sikrer børn med særlige behovs rettigheder. Nedsættelse af undervisningstiden kan ikke gøres permanent, da det er skolens forpligtelse at skabe de rette rammer, der tilgodeser barnets individuelle behov.

Vi anbefaler, at Aarhus kommune opretter:

- et behandlingstilbud, der lægger sig mellem Langagerskolens og Psykiatriens undervisningstilbud
- et tilbud til Twice Exceptional børn, altså børn der både har høj begavelse og et kognitivt handicap som autisme eller ADHD. Disse børn kan have de samme behov for specialiserede tilbud, som andre ift sansemæssig skærmning, rammer og specialpædagogiske tilgange, men vil mistrives, hvis de ikke mødes på det faglige.

Gældende for begge tilbud er, at de skal oprettes på selvstændige matrikler, da disse børn vil føle sig pressede i større sammenhænge - og de kommer jo først til tilbuddet, når de er i mistrivsel.

Vi anbefaler, at der oprettes specialpædagogisk specifikke klynger af specialklasser i MBUS områder. Det vil give mulighed for faglig sparring blandt de skoler, der indgår i klyngen med fx speciale i autisme. Langagerskolen vil være fyrtårn for både autismeklynger og ADHD-klynger. Næstved kommune har gode erfaringer med specifikke specialklasser. Netop i sådanne klynger kommer den fleksible klassesdannelse til sin ret.

Vi anbefaler, at specialklasser brugt til børn i mistrivsel placeres i et fysisk skærmet miljø ift skolen, fx som Skovvangskolens *Kirkevænget* og Holme Skoles *Gården*. Elever skal turde gå ud i frikvarter uden stress – og tilsvarende også være trygge ved at gå fra klasseværelset til toiletet.

Vi anbefaler ikke, at almenklassers elever afklares ved besøg i specialklasser – eller at almenelever bruger specialklassen som mellemform eller pusterum. Det vil give uforudsigelighed og skift i dynamikken blandt de faste elever og stresser dem. Det kan medføre uadæglende adfærd, selvskade og starte ny skolevægning. Samtidig vil arbejdsmiljøet blive påvirket negativt af elevernes stressreaktioner.

Vi anbefaler, at elevens individuelle vanskeligheder med sansoplevelser og sansesammenfald afklares via en sanseudredning, så lærere og pædagoger får mulighed for at tage de rette

individuelle sensoriske hensyn. Sansedredningen bør også indgå i selve visitationen, når man beslutter, hvilken skole og klasse eleven skal til - og hvor lang transport man vil byde eleven. Udredning kan foretages i Børneterapien, og bør ikke forudsætte et samtidigt terapiforløb samme sted. Det blokerer i dag for personalets indsigt i barnets reaktionsmønstre.

Onboarding, fastholdelse og opkvalificering generelt:

Elementer ift. løsningsforslag: 4, 7, 14, 16, 19

PPR har – som alle andre velfærdsfunktioner - behov for både at fastholde, tiltrække og opkvalificere sit personale. Vi ser behovet for indsats i de mange forløb afbrudt af pludselige stop og skift i PPRs bemanning. Men analysen mangler helt at adressere, at vi har pædagogmangel og på sigt også kommer til at have lærermangel. Det er derfor vigtigt at fastholde og reelt opkvalificere disse medarbejdere og ikke kun PPR.

Vi anbefaler, at Aarhus kommune benytter samme værktøj til rekruttering af specialpædagogisk personale i skoler og daginstitutioner, som man gør i forhold til at uddanne pædagogiske assistenter til meritpædagoger i daginstitutionerne – og som SAU gør for at få socialpædagoger til bostederne. **Vi foreslår**, at man er opmærksomme på ledige akademikere og ledige forældre til handikappede børn. De kommer med indsigter, der vil kunne spille ind – også under en merituddannelse – i såvel lærer- som pædagogarbejdet i det specialiserede pædagogiske felt. I det samlede kommunale regnskab vil det givet kunne betale sig....

Når lærere og pædagoger skal yde flere specialiserede indsatser og være adaptive ift. en mere divers børnegruppe, har de behov for ekstra forberedelsestid i såvel almen- og specialtilbud. Forberedelsestiden må afhænge af børnegruppens kompleksitet, ellers kommer undervisningen til at lide under det. For både medarbejderne og børnene øger det også risikoen for mistrivsel og skoleeksklusion. **Vi anbefaler** at sætte privatpraktiserende læger og psykologer, der allerede ser børnene, til at lave PPV med henblik på udredning. Det kan aflaste PPR ift. de mange PPVer, der skal laves. Rent praktisk skal Aarhus kommune lave aftale om det med BUA.

Vi oplever netop nu, at PPR konkret undsiger sig at lave PPVer med henblik på udredning i BUA. Forældre til børn i mistrivsel bliver opfordret til at få egen læge til at henvise til privatpraktiserende psykiater. Hos dem er der ofte lang ventetid.... Hvis PPR er så presset, at de ikke har tid til at lave PPVer, er det nu meget presserende at gå i dialog med BUA om at lade privatpraktiserende læger og psykologer henvise direkte til udredning i regionen. Iøvrigt undrer PPR sig allerede over, at børn i tilsyneladende trivsel i stigende grad bliver udredt i privat regi. Vi ser, at manglende viden blandt personale og PPR om autisme - herunder stressbelastning, maskering og førnævnte barrierer - gør, at ressourcestærke forældre søger privat udredning. **Vi anbefaler** Ph.d.afhandlingen "Pathways into Child and Adolescent Psychiatry" af Anna Sofie Kjærgaard Hansen (Aalborg Universitet 2021) <https://vbn.aau.dk/en/publications/vej-ind-i-b%C3%B8rne-og-ungdomspsykiatrien> - Afhandlingen viser, at over end 50% af autistiske børn og børn med ADHD går i mere end 5 år fra henvendelse om forældres bekymring til videresendelse til udredningen. Mere end 50% af autistiske børn henvist til udredning i psykiatrien henvises ikke på baggrund af mistanke om en autismediagnose, men pga. andre tilstande (tillægsdiagnoser) som angst, OCD, spiseforstyrrelser etc. Børnene er ikke blevet mødt på behov grundet det manglende blik for autismen. Det har betydelige konsekvenser for barnet trivsel, og følgetilstandene er allerede i udvikling.

Vi anbefaler, at der ansættes en skolesocialrådgiver på hver enkelt skole – med forbillede i Tilst skole. Det giver tværfaglighed omkring barnet i dagligdagen og viden ind i klasseteamet og netværksmøderne.

Decentrale støtteressourcer, vidtgående specialisering:

Elementer ift. løsningsforslag: 1, 2, 3, 6, 7, 10, 17

I analysen af bredere børnefællesskaber konkluderer forvaltningen, at den decentrale økonomiske model er den rigtige at bruge for at holde det lokale fokus på selv at give det bedste tilbud. Men man har udelukkende spurgt skolelederne, og de mener, at den decentrale model gør det nemmere at styre økonomien, **hvis** man lykkes at fastholde børn i almen. Men det incitament kan gøre, at skønnet ikke altid vurderes ud fra **barnets** behov. PPR tolker så dette til, at det kan svare sig at sende børn i specialklasse i stedet for at give de støttetimer i almen, de har behov for. Den antagelse må stå for PPRs egen regning, den bliver **ikke** bakked op af VIVEs nationale inklusionsundersøgelse, der peger på, at denne model kan gøre, at nogle børn bliver fastholdt i et tilbud, der ikke matcher deres behov. VIVEs udlægning af den decentrale model kan vi genkende i Kreds Østjylland, og vi gav udtryk for det i foreningsinterviewet udført af PPRs antropologer. Hvorfor man har valgt at udelade vores udtalelse - og heller ikke inddrage lærere og pædagoger i denne del af analysen - kan man kun gisne om. Men det kommer til at fremstå manipulerende, når vi ved fra VIVEs analyse, at lærerne **har** indikeret, at et stort antal elever ikke får dækket deres reelle støttebehov - hvilket vi også ser.

En decentral struktur på dagtilbudsområdet er direkte katastrofal i forhold til børns trivsel og udvikling. Vi ved fra andre kommuner, hvor man kører en decentral støttestruktur, at daginstitutioner risikerer at løbe tør for timer ift. den pose penge, der er bevilget. Dette betyder, at Anton på grøn stue muligvis får 20 støttetimer, Anna på rød stue får 15, men så er der pludselig ikke flere penge tilbage til støtte til Alberte på blå stue.

Som på skoleområdet er dagtilbud og skoler forpligtede til at dække det støttebehov, børnene har. En decentral struktur udfordrer ikke kun retssikkerheden for børnene, men også deres mulighed for udvikling og trivsel. **Vi anbefaler**, at man dropper en usund incitamentsstruktur, der kun fremmer mistrivsel og skolevægring. I stedet bør man centralisere udgifterne til støttetimer i både skole og dagtilbud - og udgiften til specialklassetilbud bør også holdes centralt. Forvaltningen viser herved, at de stoler på, at skolerne kan træffe fagligt begrundede beslutninger, når der tildeles støtte og visiteres til specialiserede tilbud. Skoler og dagtilbud bliver hermed også friholdt for økonomisk slagside, hvis de enkelte år har flere elever med støttebehov eller behov for specialklassetilbud. Handicap som autisme fødes ikke inde i bestemte skoledistrikter, man kan ikke lave forudbestemte socioøkonomiske beregninger på behovet. Det vil klæde forvaltningen at sadle om ift til denne model, da den hidtil ikke har vist sig effektiv ift. til mistrivsel i folkeskolen og mindskelse af tilgangen til specialiserede tilbud - tværtimod. Vi har set børnenes støttebehov forblive udækket, børn blive fastholdt i usunde skoletilbud i længere tid end tidligere - bare for omsider at komme i specialklasse, specialskole eller psykiatrien med tillægsdiagnoser og ar for livet.

Decentralisering af vidtgående støtteressourcer i SFO- og klubtilbud vil resultere i samme problematik som på skole- og dagtilbudsområdet. Derfor **fraråder** vi også her denne model.

PPR beskriver en langsommelig proces i forhold til at imødekomme nødvendig tildeling af støtteressourcer. **Vi anbefaler** at klæde SFO-, klub- og dagtilbud på med, hvad der *er need to know* og *nice to know* for at få beskrevet behovet for støttetimer godt. Herved kan man strømline ansøgningsdelen - og tildelingen af midler kan ske hurtigere.

På nuværende tidspunkt er der i Aarhus kommune 46 børn uden et §32 tilbud. MBU regner med at løse den problematik for ca. ¾ af disse børn til august, når en gruppe af børnene starter i skole. Der vil til stadighed ikke være et tilbud for ca. ¼ af disse børn. Ved at fokusere på skæringsdato august og ikke få udvidet tilbuddet, har man reelt sat det lovpligtige løbende optag ud af funktion.

Vi havner med garanti i samme situation i løbet af det kommende år, for problematikken var den samme sidste sommer. **Vi opfordrer** kommunen til at leve op til sin forsyningsforpligtelse og ikke udskyde den støtte, børnene lovformeligt har krav på.

PPR-vækst:

Elementer ift. løsningsforslag: 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Høringsmaterialet indikerer, at PPRs grundmotiv er at vækste og konsolidere. I enkelte tilfælde er det meningsgivende, mens andre dele lægger op til silotækning i MBU og dermed ikke det aftalte tværmagistratielle samarbejde og helhedstænkende syn.

Ved at placere KSK sammen med KCL, kan fagligheden højnes begge steder - som man har oplevet med børneterapien. **Vi savner** her stadig faglige fyrtårne med viden om kognitive handicaps og disse børns udvikling. De fysiske rum skal tages i ed - henset **både** fysisk og psykisk tilgængelighed - fejlskøn kan være medskabende i eksklusion fra fællesskabet. **Vi anbefaler** peer-medarbejdere her, da de vil have fornøden indsigt. Det er medskabende i at nedbringe den forhøjede ledighed for folk med handicaps.

Silotækning og konsolidering ses fx i den åbne rådgivning for forældre, for et lignende tilbud findes allerede i CSB – **vi anbefaler** samarbejde:

- PPR og CSB bør i fællesskab give det tilbud, der kommer familierne til gavn - og dele udgiften.
- I dag kan fagfolk få åben rådgivning hos CSB, men desværre tror man i skoleregi kun, at eneste mulige samarbejdspartner er PPR. Også her bør PPR og CSB gå ind i et forpligtende samarbejde, så man trækker på de samlede kompetencer.
- En udvidelse af trivselsteamet med yderligere tværgående kompetencer er meningsgivende, da der er ventetid og manglende inddraget viden.

Nest:

Elementer ift løsningsforslag: 1, 2

Nest i dagtilbud har ikke kørt så længe, og vi har pt ikke hørt andet end forvaltningens egen fremlæggelse. Beskrivelsen af projektet minder os om de gamle såkaldte H-institutioner, men uden den konkrete viden om de enkelte handicap, som var styrken ved H-institutionerne.

Nest i dagtilbud indebærer ingen handicapforståelse og viden om specifikke handicap, men udelukkende metoder, som man forventer kan bruges på alle. Vi har vi tidligere set, hvordan manglende viden om usynlige, kognitive handicap, forkerte pædagogiske tilgange og uovervejede rammer kan skade børnene, så de udvikler komorbiditeter for resten af livet. Personalet **skal** her få reelle, specifikke kompetenceløft - ikke bare korte kurser af 2-dages varighed, men et kontinuerligt længerevarende forløb lig SAUs autismepilotuddannelse: Modulerne strækker sig her over ca. 13 måneder, består af 7 undervisningsmoduler, tilhørende implementeringsmoduler og feedback - og er baseret på lige dele undervisning og implementering. Det giver et fagligt fundament at bygge videre på, som kan fremme arbejdsmiljø og børnenes trivsel, udvikling og livsmuligheder. (jf. SAU:

<https://rm.plan2learn.dk/ExtendedDescription.aspx?CourseId=47261>) Man har beregnet for lav udgift til kompetenceløft af personalet - det er urealistisk at kunne nøjes med et kursus i "håndtering" af en divers børnegruppe uden yderligere indsigt i handicaps og deres forskellige pædagogiske tilgange. **Nest i dagtilbud** er ikke så vidtgående som §32-tilbuddene, hvor man i forvejen mangler de specialiserede dagtilbudspladser (jf. JP Aarhus 30.05-2022) - og man **skal** være klar til at sende børn hurtigt videre dertil, hvis de mistrives.

Udbredelse af Nest på skoleområdet:

Vi har via bisidning set børn tvangsfastholdt i Nest, på trods af at de reelt hørte til i et mere specialiseret tilbud. Dette har kostet børn og familier meget, og de fleste børn er i dag på Langager, delvist skolevægrenede og alle behandlingskrævende som følge af opholdet i Nest.

Det er sikkert, at for **nogle** børn er Nest godt, men vi ser desværre også de samme eksklusionsprocesser i Nest som beskrevet af Gro Emmertsen Lund i almen. Vi har med Nest haft nogle af de mest grimme sager, vi ser i folkeskolen.

Fælles for dagtilbud og skole gælder, at der ikke har været forskning herhjemme i og omkring Nest i dagtilbud og grundskolen. Der **skal** igangsættes reel uvildig forskning ved folk med viden om børns trivsel og udvikling, med en solid viden fra autismeområdet - og uden bias i egen ansættelse. Nu er Aarhus og andre ved at udrulle et uafklaret eksperiment til endnu flere sårbare børn. Børnene kan ikke selv ønske, om de vil være med i projektet eller komme i et mere specialiseret tilbud. Der skal evalueres uafhængigt, så det står skarpt, hvad der fungerer og hvad ikke. BUFlex nævnes som godt eksempel på vellykket screening – men vi hører fra de berørte familier, at positivt udfald af Nest-screening skaber ekstra barrierer i forhold til at komme videre til det nødvendige tilbud uden mistro - økonomitankegangen vejer tungt.

I forvejen er en stor børnegruppe en stressrisiko for børn med autisme – den øgede klassekvotient i almenklasser er givet med til at øge mistro generelt – og det er uforståeligt, at man i den økonomiske evalueringsrapport om Nest satte et øgende elevtal ind i Nestforløbet uden skelen til de pædagogiske konsekvenser og erfaringer, hvor Langagerskolen for længst har erkendt, at børn udskilles fra almenskolen løbende gennem skoleforløbet, dog med store tilgange specielt i 3., 6., og 9. årgang, hvor de autistiske børns asynkrone udvikling er væsentlig anderledes end de almene børns. Tilsvarende udskilning må forventes i Nest – ikke en 'helbredelse' af handikappet - så Nest vil blive en gennemgangslejr på vej mod mere specialiserede tilbud og behandlinger, hvis man fastholder udvidelsen.

*Lykken du holder i hænderne nu,
Den er vist egentlig min.
Og at du lever og bærer og er,
Gør at jeg også kan værne om din;
Denne smukkeste disciplin.
Gi' os glæden tilbag',
Og lad os leve af dét trylleslag:
Kroppene mange, men styrken er en.
Sådan er landet, der står på de viseste sten.*

Med venlig hilsen

Marianne Banner.
Kredsformand
Landsforeningen Autisme

Kaserneboulevarden 35 8000 Århus.
50438361, marianne_banner@yahoo.dk

<https://www.autismeoj.dk/>